

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar.

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Marjan Rožič med pogovorom s predstavniki Tekstilindusa — Foto F. Perdan

Marjan Rožič v Kranju

Na povabilo občinskega sindikalnega sveta se je v nedeljek mudil na obisku v Kranju sekretar centralnega sveta zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič. Dopolne si je najprej ogledal tovarno Tekstilindus, kjer se je pogovarjal s predstavniki samoupravnih organov, sindikata in vodstva tovarne, potem pa se je na občinskem sindikalnem svetu pogovarjal s predstavniki gorenjskih občinskih sindikalnih svetov.

V Tekstilindusu so ga seznanili o sprostivosti cen v tekstu, podražitvi bombaža itd., medtem ko se je posebej zanimal za razdeljevanje oziroma stanje deviz, za osebne dohodke zaposlenih in za mnenja o delovni dobi.

Predstavniki gorenjakih občinskih sindikalnih svetov pa so tovarša Rožiča seznanili s pripravami na bližnji kongres zveze sindikatov Jugoslavije. Menili so, da je predkongresno gradivo preoblikano in ponekod tudi nerazumljivo. Posebej pa so poudarili, da so člani sindikata predkongresno gradivo dobili prepozno. Na posvetu so se pogovarjali tudi o zaposlenosti na Gorenjskem in o višini osebnih dohodkov v posameznih občinah. Ko so se pogovarjali o bližnjem

kongresu, je tovarš Rožič povedal, da bo kongres sprejel dvanaest resolucij. Poudarili pa je, da jih bodo sindikati začeli uresničevati po

kongresu in da bo za uresničitev le-teh odgovorno celotno naše gospodarstvo in družbeno prizadevanje.

A. Z.

Spominska svečanost borcev za severno mejo

Kranj, 21. maja — V prostorih kranjske občinske skupščine je bila danes dopoldne spominska svečanost ob 50. obletnici bojev za severno mejo. Proslavo je predredila zveza prostovoljcev-borcev za severno mejo 1918—1919 Kranj pod pokro-

viteljstvom predsednika ZZB NOV Slovenije Franca Leskovška-Luke in predsednika kranjske občinske skupščine Slavka Zalokarja. Udeležili pa so se predstavniki družbenopolitičnih organizacij kranjske občine in nekateri preživeli borci-prostovoljci,

ki so se pred petdesetimi leti borili za slovenske kraje na severu naše dežele.

Na današnji proslavi v Kranju je o dogodkih pred petdesetimi leti in o njihovem pomenu govoril podpredsednik republike zveze prosto-

voljnih borcev za severno mejo 1918-1919 Fran Štaudekar. Razen tega pa je na proslavi nastopil tudi pevski zbor džakov kranjske gimnazije pod vodstvom prof. Matevža Fabijana.

A. Z.

Alpska modna industrija Radovljica-Jugoslavija

OGLEJTE SI LEPO IN VELIKO IZBIRO MOSKIH, ŽENSKIH IN OTROSKIH MODNIH PLEHENIN V TRGOVINI ALMIRA V RADOVLJICI PO TOVARNSKIH CENAH.

Prodajamo tudi na brezobrestni kredit.

Vsa pojasnila doblite v trgovini.

50 - letnica bojev za severno mejo

Z razpadom Avstro-Ogrske monarhije (1918.) meja med slovenskim ozemljem in novo nemško Avstrijo ni bila dočlena z demarkacijsko črto. Vrhovno poveljstvo srbske vojske se za razmejitev ni zmenilo, narodna vlada SHS v Ljubljani pa je celo nasprotovala vsaki akciji s pripombo, da bomo dobili od zaveznikov vse, kar bomo hoteli. To mlačnost in zaupanje pa je izkoristila nova Avstria, ki je z zakonom določila vso Koroško, slovensko Podravje z Mariborem in Ptujem za avstrijsko ozemlje.

Ob takšnem razpletanju dogodkov leta 1918 pa so ljudje

v obmежnih slovenskih pokrajih začutili pretečo nevarnost. Zato se je v začetku novembra 1918 zbralo več samostojnih prostovoljnih vojaških skupin na kranjsko-koroški meji. Te so začele zasedati posamezne dele slovenske Koroške. 1. novembra pa je v Mariboru presenetil major Maister, ki je s peščico prostovoljev pregnal nemške vojaške poveljnike in Maribor razglasil za del Jugoslavije. Kasneje je na Maistrov poziv prišlo na pomoč prostovoljem še okrog 3000 delavcev, kmetov, obrtnikov, vinčarjev itd. Pomagali pa so tudi Celjani, Ljubljanci,

Tržičani in drugi. Tako so bili formirani mariborski pešpolk, topništvo in drugi vojaški oddelki, major Maister pa je bil preimenovan v generala. (Imenoval ga je Narodni svet za Štajersko). Cepav je vlada nasprotovala vpoklicu prostovoljev, pa so le-ti po 23. novembru v nekaj dneh zavzeli vse območje od Mure, Spilja in Radgona in ves Kozjak proti zahodu — skratka vse štajersko Podravje. Ko so pa poskusili zavzeti še Celovec, je ljubljanska vlada to preprečila.

Zaradi pritiska slovenske vlade boji na kranjsko-koroški meji niso uspeli. Ko pa se je raznesla vest, da bo mirovna konferenca priznala letisto ozemlja, ki so zasedena, je slovenska vlada odredila prav tisto, kar je pred časom prepovedala: napad na Celovec. Toda čete niso bile pripravljene in tudi ne več dovolj opremljene. Nemški Korošci so takrat pridrli celo do Slovenj Gradca. Ko je potem maja ofenziva srbske vojske zavzela Celovec in Gospodstvo, pa je bilo že prepozno. Na ukaz Pariza se je namreč srbska vojska moralna umakniti na mejno črto, ki so jo prej pravočasno zavzele prostovoljne slovenske čete. Na tej črto je bilo tudi sklenjeno premirje med slovensko vlado in vladama Koroške in Štajerske. To mejo je avgusta 1919 priznala potem mirovna konferenca kot mejo med nemško Avstrijo in Jugoslavijo.

Brez posredovanja borcev prostovoljev za severno mejo, ta meja ne bi bila priznana, in tudi ne rešenih nekaj sto tisoč Slovencev štajerskega Podravja z Mariborom, Ptuj, Ljutomer, Ormoža, Središča, Gornje Radgome, Slovenskih goric, Dravskega polja in Pohorja. Ta meja je ostala in kasneje tudi postala današnja državna meja med Avstrijo in Jugoslavijo kljub začasni nemški okupaciji 1941. leta. A. Z.

Štafeto so nosili mladi plezalci Pozdrav Titu z vrha Triglava

Za letošnjo že enaindvajseto Titovo štafeto z vrha Triglava so se mladi plezalci iz alpinističnih odsekov Mojstrane, Martuljka in Jesenice pripravljali že več mesecev. Mladi plezalci se niso plašili slabega vremena, ampak so pripravljali cepine, dereze, vrvi in drugo plezalno opremo. Nabirali so tudi kondicijo, kot temu pravimo, saj Jalovec in Triglav rada pokažeta pozimi zobe tudi izkušenim planincem.

V torek, 14. maja, se je 35 mladih planincev napotilo skozi dolino Vrat in Planice. Vreme jim je bilo naklonjeno.

Mitja in Peter sta prva usmerila neučakane korake pod steno. Vstopila sta desno od upadnice Crnega grabna v eno izmed najtežjih plezalnih smeri — v Peternebov smer, ki je ocenjena z najvišjo težavnostno stopnjo. Janez in Klavdij pa sta vstopila v strme in previšne plati levo tik Crnega grabna — v bavarsko smer. Se bolj na levo pa so se zvrstile naveze mladih plezalcev pod vodstvom starejših in bolj izkušenih alpinistov. Mogočno je odmevala pesem cepinov, derez in klinov po vsem levem hodnem delu severne triglavskih stene. Druga večja skupina pa je napredovala po poti čez Prag proti Begunjskemu studencu.

V popoldanskih urah so se mladi plezalci zbrali v Triglavskem domu na Kredarici. Drugo jutro se je vseh 35 mladih planincev v lepem vremenu povzpelo na vrh Triglava. Na našem najvišjem vrhu so zavijale zastave, prešernata pesem iz mladih grl pa je odmevala po zasneženih robeh, ki so se čredili vse naokoli.

Po skromni, a pristrni slovesnosti, so odšli na pot prvi nosilec triglavsko štafete s pozdravi in najlepšimi željami za 76. rojstni dan maršala Tita. Prvo noč je štafeta prespala na Kredarici, naslednji dan pa je nadaljevala pot prek Praga v zatrep Bistrice, mimo spomenika žrtvam gora in padlim partizanom gornikom. Po kratkem postanku pri Aljaževem domu in pri slapu Peričniku so že bili v dolini. V Mojstrani so mladinci skupaj z vsemi prebivalci in predstavniki družbeno-političnih organizacij pripravili triglavski štafeti in pa štafeti z Jalovca prisrčen sprejem.

Po tej slovesnosti je štafetna palica s pozdravi in najboljšimi željami predsedniku Titu krenila na dolgo pot skozi vasi in mesta.

Letošnja enaindvajseta triglavsko štafeta je obenem tudi dokaz, da mladi plezalci zmorejo tudi velike napore v najtežjih smereh severne triglavskih sten. S tem podvigom so uspešno odprli tudi letosno plezalno sezono v jubilejnem letu našega planinstva. Mladi plezalci niso s tem vzponom na Triglav počastili samo rojstnega dne predsednika Titu, pač pa so prispevali tudi pomemben delež k praznovanju 190-letnice prvega pristopa na Triglav, počastitev 75-letnice slovenskega planinstva ter 65-letnice planinstva v dolini in 40-letnice planinstva pod Triglavom. Mladi plezalci iz Mojstrane, Martuljka in Jesenice zato zaslužijo vse priznanje.

U. Zupančič

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRAJN
OBRAT MLEKARNA

RAZPISUJE
DELOVNO MESTO

SKLADIŠČNIKA

Pogoji: končana poklicna šola trgovske stroke in 5-letna praksa v skladišču ali v trgovini z živilimi. Nastop dela takoj.

Prošnje sprejema kadrovska komisija do 31. 5. 1968.

V hladnem prijetno vzdušje

JAVORNIŠKI ROVT, 19. maja. — Kdor je danes šel v Javorniški rovt letno oblegen, mu je bilo kmalu žal, da ni s seboj vzel kožuha. Toda megla, ki se je dvigala in spuščala po okoliških hribih, in mrzel veter, nista prepričila borec in gostom, da ne bi v Javorniškem rovtu preživel lep popoldan. Naj tako povem, da je največje presenečenje pripravilo društvo Svoboda Javornik, ki je v kulturnem programu prikazalo folklorno skupino pionirjev. Ob gledanju teh plesalcev smo pozabili na mrz, veter, dež in vse druge težave, ki nas spremljajo v vsakdanjem življenju. Tudi tovariš Pribovič je zanesljivo vodil mešani pevski zbor jeseniške gimnazije.

Pesnica in koroška borka Vera Breštrova je recitirala svojo pesem Pismo, ki je bila zložena med vojno na Korškem.

Na proslavi so govorili Ludvik Kejzar, predsednik občinske konference Socialistične zveze; Stane Bizjak, sekretar glavnega odbora ZZB NOV Slovenije in Franc Koprivnik, koroški borec s Korško.

Zanimivo je, da so se nekateri borci prvič srečali po 25 letih. S proslave so postali pozdravno pismo tovarišu Titu. Poročilo ne bi bilo objektivno, če ne bi povedal, da je največje breme organizacije proslave nosil Franc Konobelj-Sloven-

ko, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, ki se je spet izkazal kot izvrsten organizator.

J. V.

CASOPISNI PAPIR
LAJKO DOBITE
PO UGODNI CENI
VSAK DAN DO 15. URE
GLAS
OBČINSKA STAVBA
SOBA 110

RAZPISNA KOMISIJA
OBČINSKA KNIJIZNICA
JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
RAZPISUJE
DELOVNO MESTO

upravnika

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje: biti mora strokovni delavec bibliotekarske stroke z minimalnim stažem 5 let. Vsak prijavljen kandidat mora predložiti poleg dokazila o izobrazbi še kratek življenjepis, opis do sedanjih zaposlitev in potrdilo o nekaznovanju. Vloge pošljite na gornji naslov do 5. 6. 1968.

Stane Bizjak — sekretar glavnega odbora ZZB NOV Slovenije je govoril na Pristavi v Javorniškem rovtu

Veletrgovina Živila Kranj

V dveh letih milijardo za investicije

Kaže, da z blagovnim prometom ne bo težav — Vsakdo plačan po prometu — Danes je nadvse pomembna razvita maloprodajna mreža

Kmalu bo minilo eno leto, ko smo v našem časniku pisali o investicijah Veletrgovine Živila Kranj. Takrat smo zapisali, da si podjetje prizadeva, da bi zgradil vrsto novih trgovskih lokalov. Ko smo se pred dnevi pogovarjali z direktorjem podjetja Cirilom Ankerstom, nam je povedal, da so lanske investicije podjetja znašale 526 milijonov starih dinarjev. Povedal pa je tudi, da se je že po nekaj mesecih pokazalo, da so bile vse investicije upravičene oziroma uspešne. Najuspešnejša pa je v poslovnem prometu letos poslovna enota Koloniale Bled, in sicer prav zaradi novih prodajnih zmogljivosti; pa tudi v novih prodajnih prostorih v Preddvoru in Senčurju je letos poslovni promet precej večji.

LETOS 13,5 MILIJARDE

Trenutno ima Veletrgovina Živila Kranj na Gorenjskem okrog 115 poslovnih enot, v katerih je okrog 550 zaposlenih. V vseh teh poslovnih enotah pa predvidevajo, da bo letos poslovni promet za 8 do 9 odstotkov večji kot lani. To pomeni, da se je podjetje po eni strani vključilo v letošnja predvidevanja gorenjskih občinskih skupščin, po drugi strani pa da naj bi poslovni promet vseh poslovnih enot letos tako znašal trinajst milijard in pol starih dinarjev. Čeprav na začetku leta v podjetju na takšna predvidevanja v poslovnom prometu niso gleddali nič kaj optimistično, pa zadnji podatki kažejo, da uredništvo programa ne bo tako težka; če ne bo prišlo do kakšnih večjih sprememb v našem gospodarstvu. Podatki namreč kažejo, da so imeli v poslovnom prometu v januarju in februarju nekaj težja (predvsem zaradi ugodne prodaje v teh dveh mesecih lani), vendar pa se je v aprilu prodaja že priseljala predvidevanjem.

Ko smo se pogovarjali z direktorjem podjetja, smo tudi izvedeli, da so pred kratkim uspeli izpopolniti način nagrajevanja zaposlenih. Izdelali so namreč analitično oceno delovnih meseč in tako uspeli ugotoviti, koliko je vredno delo na vsakem delovnem mestu. Prav na tej osnovi sedaj temelji tudi nagrajevanje. Vsak zaposleni v podjetju je plačan po ustvarjenem prometu. Pravijo, da je tako nagrajevanje zaposlenih sedaj veliko pravčenje in boljše, čeprav so tu in tam še vedno pomanjkljivosti, ki pa jih bodo tudi v prihodnjem upravljalci.

To so torej nekatere večje letošnje investicije Veletrgovine Živila Kranj. Prav je, da povemo le še to, da je podjetje letos že moderniziralo trgovino Pri mostu v Kranju in galerijsko trgovino na Jezerskem ter da bo do v vrsti prodajal na Gorenjskem zamenjali opremo

TUDI LETOS POL MILIJARDE INVESTICIJ

Zapisali smo že, da so lani znašale investicije podjetja okrog 526 milijonov starih dinarjev in da so s tem denarjem zgradili več novih objektov in obnovili vrsto starih. Zvedeli smo, da bodo tudi letošnje investicije znašale približno toliko. Tako bo trgovsko podjetje Živila v dveh letih namenilo milijardo starih dinarjev za investicije, in sicer predvsem za modernizacijo in razširitev maloprodajne mreže na Gorenjskem.

Predvidevajo, da bodo še letos blizu kopališča v Radovljici zgradili nov potrošniški center, v katerem bo prodajalna mesec, samopostrežna trgovina in bife z vrom. V Naključju pa se je podjetje sporazumelo s turističnim društvom, da bodo zgradili potrošniški center, v katerem bo razen trgovine in bife tudi turistična poslovavnica. Predvidevajo, da bodo ta potrošniški center začeli graditi še letos, dograjati pa da bo prihodnje leto. Na dalje bodo letos v Bohinjski Beli v napol dograjenem zadružnem domu naredili trgovino, predvidevajo pa tudi, da bodo na cesti Staneta Zagorja v Kranju in na Orehek pri Kranju sedanjii trgovini preuredili v samopostrežni trgovini. Medtem, ko bodo trgovino na cesti Staneta Zagorja preuredili še do letošnjega občinskega praznika Kranja, pa bodo tudi trgovino na Orehek skušali čim prej preurediti, predvsem zaradi novega stanovanjskega naselja. Ena večjih investicij pa je tudi preureditve stare sole v Cerkljah v moderen potrošniški center. Predvidevajo, da bodo dela končali prihodnje leto, medtem ko nameravajo letos načrti načrte in končati gradbeni dela.

Da pa bi še bolj razširili maloprodajno mrežo na Gorenjskem, pa bodo letos skušali dobiti lokacije za gradnjo trgovskih lokalov v Bitnjen in v novem stanovanjskem naselju pri Vodovodnem stolpu v Kranju. Razen tega pa nameravajo preurediti tudi trgovino v Žabnici, izdelati program za razširitev preskrbe na Zlatem polju in se dogovoriti s prebivalci Struževa za gradnjo trgovskega lokalja v Struževem.

To so torej nekatere večje letošnje investicije Veletrgovine Živila Kranj. Prav je, da povemo le še to, da je podjetje letos že moderniziralo trgovino Pri mostu v Kranju in galerijsko trgovino na Jezerskem ter da bo do v vrsti prodajal na Gorenjskem zamenjali opremo

in vgradili vanje moderne hladilne naprave. Pravijo, da bodo letos samo za hladilne naprave porabili okrog 30 milijonov starih dinarjev, tako da potem skoraj nobena njihova prodajalna ne bo brez hladilnika.

Ce bi ob koncu skušali oceniti prizadevanja in uspehe Veletrgovine Živila Kranj, potem najbrž lahko ugotovimo, da je to podjetje v zadnjih dveh letih res vložilo veliko napora v razširitev in modernizacijo maloprodajne mreže na Gorenjskem. Milijardo starih dinarjev lastnih sredstev namreč ni tako malo. Nedvomno pa so bile te investicije upravičene in tudi potrebne.

A. Zalar

Razpisna komisija podjetja GORENJSKA OBLACILA KRAJ razpisuje na osnovi določil 112. člena Temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah in na osnovi 106. člena Statuta delovne organizacije

DELOVNO MESTO

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje na osnovi določil 107. člena Statuta podjetja:

1. Visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomski, tekstilne ali tehnične stroke in 3 leta uspešnega praktičnega dela na podobnem delovnem mestu;
2. srednja strokovna izobrazba in 5 let uspešnega praktičnega dela na podobnem delovnem mestu;
3. visoka kvalifikacija oblačilne stroke in 7 let uspešnega praktičnega dela na podobnem delovnem mestu.

Kandidati morajo prošnji priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom o doseđanih zaposlitvah ter potrdilo o nekaznovanju in potrdilo, da ni v kazenskem postopku.

Vloge pošljite na naslov GORENJSKA OBLACILA KRAJ, Prešernova c. 6 za razpisno komisijo v 15 dneh od objave razpisa.

20 let lesno industrijskega podjetja Bled

673 zaposlenih — Finalna proizvodnja stavbnega pohištva se bo v prihodnjih letih podvojila — Gradbene opažne plošče najpomembnejši izvozni artikel — Največja investicija v prihodnjih letih: izgradnja tovarne ivernih plošč

V soboto je kolektiv lesno industrijskega podjetja Bled praznoval 20-letnico. V festivalni dvorani so se zbrali skoraj vsi zaposleni, nekdajni člani kolektiva — upokojenci, domači in tuji poslovni sodelavec, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predsednika občinskih skupščin Radovljice in Jesenice Stanko Kajdiž in Franc Zvanter drugi. V kulturnem programu so sodelovali Ljubljanski orkester, Vanda Gerlovič in Rajko Koritnik, člana Slovenskega narodnega gledališča Duša Počkaj in Janez Rohaček ter moški pevski zbor Vasilij Mirk iz Trsta.

Pred vojno je bilo na področju LIP Bled 22 žagarskih obratov s skupno 34 polnojarmenikov. V zadnjih desetih letih pa je podjetju uspelo izločiti in izobilikovati centre lesne industrije. Tako imajo danes le štiri večje obrate v Bohinjski Bistrici, Rečici, Podnartu in Mojstrani. Zaposlenih imajo 673 ljudi, od tega največ v finalni proizvodnji. Takole je o razvoju podjetja spregovoril direktor Anton Kržišnik:

»Pred dobrimi 10 leti se je začela odvijati kot pomembnejša finalna proizvodnja izdelava stavbenega pohištva, tj. industrijska proizvodnja vrat na opuščeni žagi Gorjane. Čeprav v neustreznih prostorih, se je proizvodnja iz leta v leto večala. Finančna sredstva, namenjena tej proizvodnji, so se vlagala predvsem v strojno opremo in izpopolnitve, le v najnovejših primerih v popravilo in prizidke zgradbe. V skromnih, za silo urejnih prostorih,

pa obrat proizvede letno več kot 100.000 vratnih kril in 40.000 kompletnih vrat, ki se proizvajajo predvsem za jugoslovansko tržišče, v manjši meri pa za izvoz. Ta obrat bo v prihodnjih letih, ko bo zgrajen nov objekt tovarne na Rečici, svojo proizvodnjo podvojil.«

Na obratu Bohinjska Bistrica se je v zadnjem desetletju razvila velika proizvodnja vezanih gradbenih plošč. Okrog 80 odstotkov proizvedenega žaganega lesa na tem obratu se predela v te gradbene opažne plošče. Pred leti zgrajen nov objekt, strojna oprema in delovna sposobnost zaposlenih pogojujejo to proizvodnjo. Po storilnosti in doseženih rezultatih se kvaliteta proizvodnje in potrošen časlahko primerjajo z najboljšimi tovornimi proizvodnjami v Zahodni Evropi. Ta proizvod predstavlja tudi največji in zato najpomembnejši izvozni artikel za Svice in delno Zahodno Nemčijo. Izvoz plošč na to konvertibilno področje daje letno v devizah okoli tričetrt milijona dolarjev.

Največji in najtežji del rekonstrukcij primarno predelave lesa je za nam. Na novo zgrajen je obrat žage Rečica, obrat s tračno žago v Podnartu in moderniziran obrat Tomaž Godec v Bohinjski Bistrici. V primarni industriji nam je ostala le še naloga urediti in modernizirati na bodoči novi lokaciji obrat žage v Mojstrani. Na tehnološko urejenih moderniziranih žagah je odpadlo mnogo težkega fizičnega dela, zmogljivost pa se je po-

večala. Pred rekonstrukcijo so stare žage tekle v dveh ali celo treh izmenah, danes za enako dnevno količino hladovine potrebujemo le eno izmeno. Težko in nočno delo po žagah je naša preteklost. Ce je nekdaj na našem področju obratvalo 34 polnojarmenikov, raztresenih vse povsod, opravilo to delo danes le še 6 polnojarmenikov in ena tračna žaga. Po ureditvi obrata v Mojstrani pa bo v podjetju ostalo le še 5 polnojarmenikov in tračna žaga.

V naslednjih letih čaka kolektiv še velik napor — zgraditi tovarno ivernih plošč za potrebe pohištvene industrije z zmogljivostjo 50.000 kubičnih metrov letno. Ta investicija presega finančno vse dosedanje naložbe v osnovna sredstva, s svojo realizacijo pa bo gospodarsko največji podvig, saj bo sedanji bruto produkt podjetja tovarne skoraj podvojila. Po prednacrnu bo čist dohodek za skladne podjetja trikratno povečan.«

Prepričani smo, da bo kolektiv LIP Bled ob pomoči drugih zainteresiranih podjetij in ustanov uspelo rešiti tudi to naloge v razvoju lesne industrije. Cestitkam ob 20-letnici podjetja pa se pridružuje tudi naše uredništvo. S. Z.

Bralcem se opravičujejo, ker smo zaradi objave Uradnega vestnika morali zmanjšati število rednih strani Glas.

Uredništvo

**Velika mednarodna turistična prireditev
v Ljubljani**

Kmečka ohjet, kakršne še ni bilo

V soboto je bilo v Ljubljani kot v panju. Po nekaterih ocenah se je menda kar okrog 80.000 ljudi gnetlo po pločnikih, cestah, balkonih, oknih, stehah itd., da bi videli tradicionalno prireditev — Kmečko ohjet 1968. Tako pisane in številne mavrice narodnih noš in toliko poskočnih vriskov ter melodijskih menda v Ljubljani še ni bilo. Ljubljanska kmečka ohjet postaja tradicionalna in dobitna vse širši mednarodni obseg.

Letos se je na kmečkih ohjetih v Ljubljani poročilo kar deset parov. Dvajset srečnih zakonjev je potem, ko so na magistratu v različnih jezikih rekli svoj »da«, odšlo s povorko po Ljubljani. Letos so se poročili: »slovenski par 68« Mira Sinkovič in Tomaž Jančar; Maria Teresia Petschnig in Michael Kapp, Avstrije iz okolice Klopinskega jezera na Koroškem; Tamara Caharia in Dario Zuppin, Slovenca, ki živita že od rojstva v Trstu; Marija Škoda in Zlatko Medija z Reke; slovaški par Dagmar Medlenova in Karel Bezeeny; Anne Mette Jarklov in Jan Ronning Erdmann iz Danske; Catharina Maria Alsthovn in Franciscus Joseph Colsen iz Nizozemske; Kerstin Elisabet in Lars Ole Lundberg iz Svedske; Luciana Gazza in Giorgio Rosa, italijanski par iz Parme; tunizijski par Rachida Kerkech in Ben Aicha Mohamed.

Svatovski sprevod je z Gospodarskega razstavišča krenil proti hotelu Lev, kjer so naložili neveste, potem pa

proti magistratu, vendor potni bila prosta. Pri dveh šrangah (pred hotutom Slon in na tromostovju) so se ženini znebili lepih denarcev, vendor — kaj so hoteli: če so se nameravali poročiti, so fantom morali odšteti odkupino za neveste.

Ljubljanska kmečka ohjet je lepa prireditev — ne le za to, ker pomeni za dvajset mladih ljudi začetek novega življenja, pač pa tudi za to, ker pokazuje lepe stare običaje in narodne noše. Takšno ohjet, takšen začetek zakonskega življenja si vsak gotovo zelo zapomni. (a)

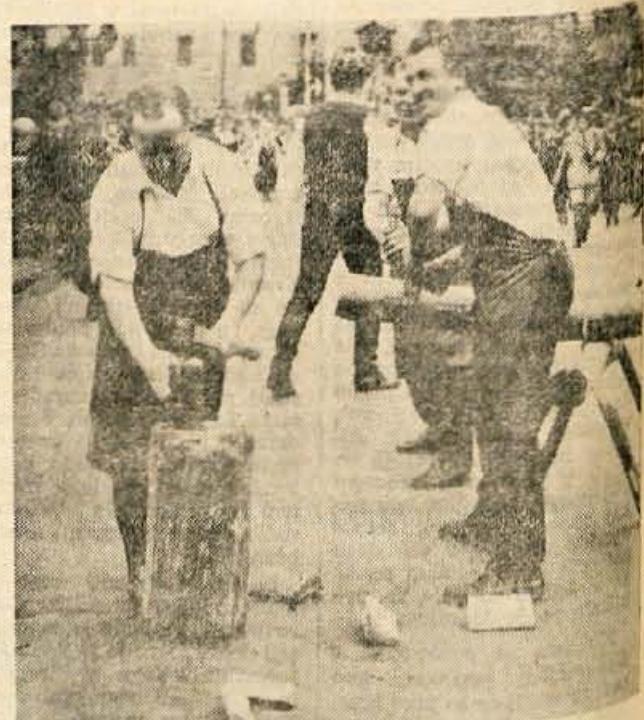
ZGORAJ:

Prava paleta pisanih narodnih noš! Med najlepšimi nošami so gotovo gorenjske. V Ljubljani take pisane mavrice noš, tako številne, menda še ni bilo. Po pločnikih, cestah, oknih in drugje je bilo ogromno ljudi, ki so hoteli vse to videti.

LEVO:

Najpomembnejša osebnost ohjeti je bil tudi letos starejša Tone Kozlevčar, član Slovenskega okteta, njegova zakonita družica (seveda le na ohjeti) pa je bila Jelka Pengov, gospodinja hotela Lev.

ZGORAJ:

Sranga je obvezni del vsake kmečke ohjeti. V Ljubljani sta letos kar dve šrangai ustavili svatovski sprevod: prva pred hotutom Slon, druga pa na tromostovju (od kjer je nala slika). Ženini so morali kot odkupino za neveste odšteti kar lepe denarce.

LEVO:

»Slovenski par 68«, ki so ga izbrali braliči Dnevnika, je na ohjeti v Ljubljani vzbujal precej pozornosti. Mira Sinkovič in Tomaž Jančar sta bila gotovo vesela, da sta se tako slovesno poročila.

Fotografije: F. Perdan

Razstava mladih likovnikov v Prešernovi hiši

Mnogo obetajoči začetki

V petek popoldne prejšnji teden so se v galerijskih prostorih Prešernove hiše v Kranju zbral mladi likovni ustvarjalci, ki delajo pod pokroviteljstvom akademskega slikarja Milana Batiste pri centru za estetsko vzgojo. Ob otvoritvi razstave njihovih del se je zbral tudi precej ljubiteljev likovne umetnosti, navzoč pa so bili tudi predstavniki občinskega komiteja ZMS Kranj in predstavniki Gorenjskega muzeja. Te tri institucije so namreč pripravile razstavo, ki se že vključuje v program praznovanja meseca mladosti. Najboljša dela, ki jih bo izbrala strokovna komisija, bodo zastopala mesto Kranj na likovni razstavi, ki bo v okviru festivala Bratstvo in enotnost.

Mladim kranjskim likovnim ustvarjalcem, od katerih so se nekateri tokrat prvič predstavili javnosti, je treba priznati, da so prizadivni, da ne držijo križem rok. Za marsikaterega obiskovalca so dela, s katerimi so se predstavili, pravo presenečenje, saj nismo pričakovali tolikšne kvalitete in prizadavnega takanja lastnih izraznih možnosti pa tudi tolikšne pridnosti in vztrajnosti ne. Svoja dela razstavljajo štirinajst mladih likovnikov; nekateri izmed njih smo na razstavi povprašali, naj nam povejo nekaj o svojem delu, o začetkih, o pomoči, ki jo dobitjo v centru za estetsko vzgojo, o načrtih itd. Takole so nam povedali:

DUSAN ENGELSBERGER: »Intenzivno slikam že 4 leta; po maturi na gimnaziji, ki me čaka prihodnji mesec, se bom vpisal na akademijo za upodabljajoče umetnosti v Ljubljani. Center za estetsko vzgojo mi nudi izredne možnosti za delo. Trdim lahko, da to velja tudi za vse druge, ki tokrat razstavljajo. Menda je Kranj edini kraj v Sloveniji, ki res nudi mladim likovnikom take možnosti ustvarjanja prav v centru za estetsko vzgojo. Milan Batista je naš mentor, lahko rečem mentor velikega formata; brez njegove pomoči marsikaterega od razstavljenih del ne bi bilo, marsikater mladi talent brez njega in centra ne bi imel takih možnosti ustvarjanja in razvoja. Jaz isčem svoj specifičen likovni izraz že vsa štiri leta. Največ delam v tehniki kaolin in olje. Iz realističnega slikarstva sem že prešel v abstraktino, ker mi ta način bolj ustreza pri izražanju, pri prenašanju idej in misli na platno. Oblikujem svoja trenutna občutja, velikokrat inspirirana z glasbo Čajkovskega in Rahmanina. S svojimi deli skušam pokazati fragment našega časa, skušam pa tudi dokazati, da tudi mladi hočejo prispevati svoj skromni delež v založnico umetnosti.«

STANE ŽERKO: »Stiri leta že delam. Nisem začel z realizmom, ampak sem že takoj od začetka risal abstraktno. Najprej sem se učil pri akademskem slikarju Henriku Marchelu. Ko zmag gledam

nazaj, ugotavljam, da imajo moje stare slike predvsem literarno vsebino, so mladostna izpoved kot npr. poezija neke gimnazijke. Pozneje je postal moj mentor Batista. Največ se ukvarjam z grafiko. Sele tu sem dojel, kaj je likovnost, kaj je likovna umetnost. Zdaj sem začel v slikah reševati likovne, ne pa več literarne probleme. Sicer sem pa po potliku kvalificiran telefonski mechanik v Iskri.«

ZMAGO PUHAR: »S slikarstvom se ukvarjam dve leti, sem pa dijak na kranjski gimnaziji. Razstavljam dvoje tihozitij. Slikanje mi je zdaj hobi, pa maturi pa se namoravam vpisati na akademijo za upodabljajoče umetnosti v Ljubljani. V centru za estetsko vzgojo sem že veliko pridobil. Tokrat se prvič predstavljam javnosti.«

DUŠAN STRNISA: »S slikanjem se ukvarjam še poldrugo leto, poleg službe in študija seveda. Studiram v šolskem centru tiska in papirja v Ljubljani (bivša grafična šola). Realizem mi za zdaj najbolj ustreza. Razstavljam ekspresionistično delo Breze. Poskušam slikati v drugačnih tehnikah, tudi v abstrakciji sem se že poskusil, vendar mi to zdaj še ne ustreza, ker bi najprej rad spoznal ostalo.«

NIKO AHAČIĆ: »Razstavljam dvoje tihozitij. Sem dijak kranjske gimnazije in se bom po maturi verjetno vpisal na akademijo za upodabljajoče umetnosti. V centru za estetsko vzgojo delam že dve leti, že prej pa sem veliko risal v osnovni šoli. To je moja prva razstava, zame seveda velik uspeh.«

FRANC JAGODIC: »V tej skupini pri centru za estetsko vzgojo delam dve leti, slikal pa sem tudi že prej. Letos se bom vpisal v šolski center tiska in papirja v Ljubljani. Imam veliko veselje do likovnega ustvarjanja, zato mislim s tem nadaljevati. Pri centru za estetsko vzgojo dobim veliko pomoči, veliko se naučim, posebno kar se tiče tehnik. Razstavljam dvoje del v olju.«

ADO KEBER: »Sodim med starejšo generacijo, ki dela pod vodstvom Milana Batiste v centru za estetsko vzgojo, saj imam že 36 let. Za risanje imam veselje že od otroka, vseskozi sem želel slikati. Ce ne bi imel take volje in veselja, bi že nehal, zdaj pa tega ne mislim več, ampak bom nadaljeval, čeprav je včasih česa bolj malo, saj sem zaposlen kot precizni mehanik v Iskri. Prvi tečaj sem opravil pri Batisti, potem sem bil leta 1958 nekaj časa v Robovi šoli v Ljubljani, potem pa spet v Kranju v centru za estetsko vzgojo, delam pa tudi doma. Razstavljam dvoje del v olju (Avtoportret, Zima), že prej pa sem razstavljal na nekaj skupinskih razstavah v Kranju, na Jesenicah, v Tržiču in drugje.«

ALOJZ STIRN: »Tudi jaz sem med tistimi, ki so v tej skupini starejši. Najprej sem se učil pri akademskem slikarju Ljubu Ravnikarju, in sicer leta 1955 v njegovem krožku, potem pa pri Batisti. Risal sem sicer že prej, vendar brez vodstva, manjkalo mi je teoretičnega znanja. Poleg službe (delam v Tekstilindusu) mi je to resnično razvedriло, ki človeku veliko nudi, ki mu izpopolnjuje življenje. Razstavljam dvoje del (Tihozitje, Portret). Skupaj z drugimi se že nekajkrat razstavljal, zdaj pa pripravljam samostojno razstavo v Zalogu.«

Lepo se je pogovarjati s temi mladimi ljudmi, ki živijo za likovno ustvarjanje. Skoda le, da na otvoritvi razstave ni bilo vseh, ki razstavljajo, da bi res vsi povedali kaj o sebi in svojem delu.

A. Triler

Odperto pismo KUD Reteče — Gorenja vas Kulturni dom ni naprodaj

Ker se v zadnjem času v Retečah in okolici širijo govorice, naj se kulturni dom v Retečah proda, je upravni odbor KUD Janko Krmelj sklenil z odprtим pismom v Glasu obvestiti javnost, da so vse takšne govorice iz trte zvite. Upravni odbor je o tem razpravljal na zadnji seji in zadolžil predsednika KUD Vinko Zagara, da pripravi ustrezeno pismo, ki ga v celoti objavljamo.

Vsaka dejavnost — tudi kulturna — potrebuje za svoje delovanje ustrezone prostore. Tudi naš okoliš je pred leti za svoje kulturne potrebe zgradil lasten kulturni dom, ki že vse od otvoritve služi svojemu namenu. Leto za letom se v njem vrstijo razne prireditve, igre, koncerti, proslave in predavanja. Za vse te nastope so potrebne seveda tudi vaje. S temi navadno zacetajmo že v zgodnjih jeseni, potem pa se vrstijo večer za večerom tja do pričetka poletja. Redki so večeri, da prostori v domu ne bi bili zasedeni; večkrat so v istem času zasedeni celo vsi prostori. Vse to dokazuje, da so zgrajeni prostori za razvoj kulturnega življenja v tem kraju nujno potrebni.

Glede na vse to pa se čudimo, ker se v zadnjem času širijo govorice, naj se ta na pol dograjena stavba proda, ker se za nakup zanimajo nekatera bližnja industrijska podjetja. Zaradi teh govoric se je upravni odbor KUD Janko Krmelj Reteče na zadnji seji odločil takole:

Notranji prostori kulturnega doma so toliko dograjeni, da lahko služijo vsem potrebam sedanjega kulturnega delovanja. Stavba nima dolga, sprotno vzdrževanje in druge izdatke pa krijejo iz dohodka v najem dane male dvorane. Takoj, ko bo mogoče, bodo zgrajene še nujno potrebne sanitarije. Ostalo (popolna notranja oprema prostorov, stopnišča, zunaj omet) pa bo prišlo na vrsto takoj, ko bomo dobili za to

potrebna finančna sredstva (če jih bomo seveda dobili), za katera prosimo že več let.

V odgovor vsem, ki te govorice širijo ali jih slišijo, naj povemo, da se na odbor kulturnega društva kot edinega pravnega lastnika stavbe doslej ni obrnil še noben kupec ne ustno ne pisorno. Po vsem tem sklepamo, da so vse te govorice neutemeljene ali pa so včet tistim, ki res že leta in leta vidijo le enako zunanjost stavbe, prav nič pa se ne zmenijo za vse, kar se dogaja v njeni notranjosti. — Vinko Zagor, predsednik KUD Janko Krmelj Reteče.

Ce sklepamo samo po članikih, ki jih je o kulturnem življenju in delovanju v Retečah in okoliških vaseh objavil v Glasu Ivan Bogataj, vidimo, da je to društvo res aktivno, lahko bi rekli, da eno od redkih, ki si po vseh še vedno prizadevajo, da bi občanom nudili čimveč domačih prireditiv, pa naj si bo to koncerte, igre, proslave itd. Prav tako si prizadevajo, da aktivno vključijo v to življenje čimveč občanov, posebno mladine. O tem smo pred nedavnim lahko brali.

Zato je prav, da dom obdržijo, zakaj brez njega bi dobrošen del kulturne dejavnosti verjetno zamrl. In zato bi bilo verjetno tudi prav, da bi se nekje našel denar, da bi dom uredili; lepši bi bil potem in bolje bi služil vsem, ki se aktivno udejstvujejo v kulturnem življenju, pa tudi vsi tisti, ki pridejo vanj le kot gledaleci ali postušaleci, bi ga še raje obiskovali. (4)

Dušan Engelsberger, dijak iz Kranja, ki bo letos maturiral, pred svojimi deli na razstavi — Foto F. Perdan

Manjvredni otroci

Strahotne razmere je odkril neki madrildski časnikar, ko je obiskal sirotišnico, v kateri živi okoli dvesto večinoma nezakonskih otrok. Otroci morajo trpeti, ker njihove matere niso bile poročene.

Razlike med zakonskimi in nezakonskimi otroci so bile posebno vidne v šoli. Šola sprejema nezakonske otroke »samo iz usmiljenja«, zato ravnajo z njimi kot z manjvrednimi bitji.

Casnikar je stopil v neki razred ravno takrat, ko je pomožni učitelj tepel otroka. Fantič je med poukom klepetal, zato je dobil osemnajst klofut, tako da mu je počil bobnič. Casnikar je ogorčen odhitel k ravnatelju, ta pa je dejal, da so to pač nezakonski otroci, ki ne zaslужijo drugačnega ravnjanja. Pristavil je še, da bodo ti otroci v kratkem odšli na delo v gozdove, kjer bodo delali kot gozdarji in pastirji. Za plačilo bodo prejemali samo hrano. Španski zakoni sicer prepovedujejo otroško delo, kar pa za nezakonske otroke ne velja.

Otroci in televizija

Dva sodelavca pedagoškega inštituta v Hamburgu sta raziskovala navade 17.000 učencev in ugotovila, da jih 49 odstotkov vsak dan dve do tri ure gleda televizijo. Ti otroci prihajajo posebno v ponedeljek tako utrujeni v šolo, da učitelji kar obupujejo. Utruenost otrok pa je razumljiva, saj nekateri gledajo tudi po pet igranih filmov na teden ali še več. Neki znani pedagogi pravi, da je to zločin, kar starši dovoljujejo otrokom.

Hamburški komite za zaščito otrok je sestavil starostno lestvico otrok, po kateri naj bi se ravnali starši. Tako naj ne bi gledali televizije otroci do šestega leta starosti, prav tako ne tudi otroci od šestega do osmega, če je mogoče. Za otroke stare od osem do devet let je dovolj pol ure televizije na dan. Otroci med devetim in dvanaestim letom naj ne bi gledali v ekran več kot uro na dan, otroci od dvanaestega leta pa do šestnajstega pa ne več kot dve uri.

Mlajši otroci naj bi gledali le posebne otroške oddaje, večji otroci pa mladinske, a še te le s starši.

Skrivnost dolgega življenja

Med prebivalci sovjetskega Zakavkazja je nad 6000 stolletnikov. Za najstarejšega velja Kirall Mislimov, ki je kot najstarejši človek na

BOGOMIL DEBELJAK

Izbolčeni Ilustrus

Rešitev križanke št. 36

1. MAGISTER, 9. TOSO, 13. ORLOVINA, 14. ESER, 15. ATONON, 16. KOSTJA, 18. BAD, 19. NASTREL, 20. ATO, 22. SON, 23. OMI, 24. LOČENKE, 27. BEV, 29. TRNOVO, 30. SURINA, 33. ATIK, 34. PATRICIJ, 36. JAKA, 37. AFRIKATA

Kje je najbolj hladno?

Odkar poznamo termometer, nas zanima, kje na zemlji je najbolj hladno. Leta 1929 so v Ojmjakonu v severozahodni Sibiriji izmerili temperaturo 70 stopinj pod ničlo. Dolgo časa so misljili, da je to najnižja temperatura na zemlji. Kasneje pa so nekje na Antarktiki izmerili kar 83,3 stopinje pod ničlo. Časopis Izvestja pa je nedavno prinesel podatek, da so v bližini južnega tečaja izmerili še nižjo temperaturo. Termometer je namreč zdrknil kar 94,5 stopinje pod ničlo.

Te dni bodo po vseh kranjskih srednjih šolah četrtošolci zapeli »Gaudeteamus igitur...« Med te spada tudi četrti letnik Upravno administrativne šole iz Kranja. Lefos se bo od te šole postavila nadvise »žalostno« prva generacija srednješolcev. Objavljamo njihovo originalno osmrtnico. (D. S.)

Osmertnica

U zapopadejne inu zamerkajne! Zavolo martrov, prroxov inu druga hudga je grenko smert storu naš kunštni inu prefrigani

ČETRTI KLAS UAŠ

U grob dajajne se ima vršiti u petek, 24. reschnizveta anno Domini 1968 ob 10 h po kranskemu cajti.

Truplo prešatal inu smert potrdil dohtar za renije inu ranocelnost kranskiga špitala.

Ene tihé žalbe prosjo študenti, prfoxni inu ostali przađeti.

U Krajni, 21. reschnizveta anno Domini 1968.

Miha Klinar: Mesta, c

Dom

III. DEL

— Kje je straža? Kje je straža?
Straže ni bilo. Vsi stražnji so podzatobil preplah v zbor. Iz nove bane je prazna. Nepreoblečeni vojaki so pole

Tako je bilo in o tem jim pripovedal

»A ti?«

»Tudi jaz nisem čakal. Pobegnil sem

»Na slepo srečo?«

»Da, na slepo srečo,« pripoveduje Klič je bilo in o tem jim pripovedal
bi se kdo zmenil zanj se je napotil iz proti žagam, na katerih je naletel na stave dil je v upanju, da bo naletel na stare kogar. Do večera je čakal, dokler ni vratu, zaspal. Prebudil se je lačen in kazalo drugega, ker kar da se je izklopil pa se napotil proti nekaj vrst oddajev širok pas temnega gostega gozda. Namesto, kjer je nekoč že bil, a ni hodil pa klic.

— Stoj! — je slišal, obenem pa im skino cev, takoj nato pa se je puška povokučan starejši civilist, opasan z nabo

— Ho, ti si, avstrijski! — ga je obabil, on pa še vedno prestrašen in preselil civilistu prepozna batjuško, tistega pa je bil spoznal v baraki in ki je baje nova, Lenina, cigar ime je tiste dni kano no Rusijo in razplamelo plamen revolucije in se na oblasti še držala kontrarevolucijske

Batjuška ga je objemal kot starejši

— Torej si tudi ti prisel? — je grudil nam, kajne? Veš, mi smo sedaj Ilijeva silni pobrati domov. Saj razumeš! Nihče nam kazalo drugega. Ustavil nas je magični pregovoril, da smo se mu pridružili. Potreba tudi tu izbojevali sovjetsko oblasti (ta izraz je bil za Kosirnika nov jo ška) to se pravi kontrarevolucionarji, pa prisili, da se vojskujemo zanje, to se

— Kako? Torej še ni bila obletnica najine poroke? Torej sem moral praznovati zastonj?

»Vaški patroni«

V tej rubriki smo v Glasu št. 38 (15. maja 1968) objavili zapis Naceta Cudermana iz Tupalič o običajih ob vaških žegnanjih, obenem pa tudi poziv dopisnikom, naj nam kaj več sporočijo o tako imenovanih »vaških patronih, o nekakšnih zafrkljivih imenih, ki jih imajo posamezne vasi in ki jih uporabljajo prav ob žegnanjih. Kaj pride bodo zdaj še ni bilo, le Nace Cudermann je dopolnil svoje poročilo, sam pa sem zbral nekaj imen z vasi na levem bregu Save pod Kranjem.

Cuderman je zapisal, da so imeli na Bregu pri Preddvoru za vaškega patrona »brže«; to so žlice, ki se drže črev, zato je tudi nastala žegnjava: Brže se dreka drže.

O drugih vaseh pa nam Cuderman piše:

Dobre pol ure od Tupalič je vas Možjane, ki ima ime po Mojesusu. V starri Avstriji je bilo na vaški tabli tudi nemško ime Moisesberg. Na

Možjanci še danes starljive poznavajo pravljico, da je Mojzes s palico usekal ob skalo, da je pritekla voda; iz tega izvira imajo vodo še danes.

Tudi na Možjanci se — kot v Tupaličah — »hvalijo« z žganci kot vaškim patronom. Na bližnji Stefanji gori pa so za vaškega patrona kleštire (to je del volovske vprege). Fantje so zato včasih radi zapeli:

Jaz pa pojdem na Možjance, gor na Štefanjo goro, nobeden drug ne pojde z

mano, kakor Bavant Subelnov.

Bavant se j za dur usedu, star komat je v roke vzev. Pavka j djava, se j smejava: našmo vov ga tud poprav, stare kleštire so se skvale, poj j pa vov brez nih

mošnov.

Na Visokem je »putrih« vaški patron, v Srednji vasi in Bašlju so muhe, na Trsteniku kostanj, na Lužah žaba, v Senčurju pa je godilja na žegnanje za prvo »rihto«. Včasih so rekli: »V Senčurji so vsi Jurji, en sam je Mar-

ka, pa še tistemu dnarja manjka.« V Velesovem je Možes s palico usekal ob skalo, da je pritekla voda; iz tega izvira imajo vodo še danes.

O teh imenih v Hrastju in okoliških vaseh mi je povedoval Janko Stare (Petrovč) iz Hrastja. Povedal je, da je vaški patron v Voklem konj, v Voglah krava, na Prebačevem »kuzla« in v Hrastju maček. »Za Prebačevem vsi okoličani pravimo, da imajo brejo kuzlo, Prebačevci sami pa se borijo, da je njihov patron klobasa. Prebačevci bodo preveč važni, če boš zapisal, da je klobasa; mi jih zmerjam z brejo kuzlo.« Iz teh imen teh sednih vasi je nastala tudi tale nagajivka: V Voklem so konja zaklali, hraški maček je vzel klobaso, na Prebačevem pa so mu jo ukradli. To torej res govori v prid klobasi na Prebačevu, čeprav seveda Hrašani tega ne priznajo.

Tudi Janko Stare je za Senčur vedel povedati, da je vaški patron godilja, na Zgornjem Brniku pa Jagnca (mlada ovca, jagnje) in na Spodnjem Brniku kraj.

Ta imena se uporabljajo samo na žegnanje kot žaljivke in nagajivke, vendar jih ne uporabljajo samo fantje, ampak tudi drugi ljudje. »Jagnca že pretrikel« so rekli na Brniku, ko je na žegnanje zjutraj dan zvonilo. »Gremo v Hrastje mačka pokusiti« pravijo Prebačevci. Voklani pravijo: »Gremo v Vogle nad kravo!, Vogljanci pa: »Gremo v Voku nad ko-«

taže, saj ne bo časa za pisane; pričakujemo, da nam bodo več spet pisali jeseni. Drugače pa je z mladimi, ki bodo zdaj končali s šolo. Od njih bi lahko dobili veliko gradiva, marsikaj bi se ob tem lahko naučili, marsikaj koristnega naredili, povrhu pa še nekaj zasluzili, saj vse članke honoriramo. Vse, ki bi bili med počitnicami pripravljeni zbirati to gradivo, prosimo, naj se oglašijo, da se bomo dogovorili, kaj in kako. Prav tako prosimo učitelje v šolah, naj zdaj, pred koncem šolskega leta, navdušijo učence za zbiranje etnografskega gradiva. Vsak, ki bi bil pripravljen pisati za rubriko Gorenjski kraji in ljudje, naj sporoči na uredništvo Glas, kdaj bo prišel v Kranj k nam, da se bomo o sodelovanju kaj več pogovorili.

Andrej Triler

Učenci, sodelujte v naši rubriki!

V mapi rubrike Gorenjski kraji in ljudje se je sicer nabralo precej zanimivih prispevkov, zato upamo, da prek poletja ne bo posebne suše, vendar kljub temu ponovno prosimo dopisnike in tudi vse tiste bralce, ki se doslej še niso oglašili, da vzamejo pero v roke in nam kaj napišejo. Za kmete bo zdaj, ko je delo na polju,

(at)

Gorenjski kraji in ljudje

Kosirnik (tako pripoveduje) ni takoj odgovoril. Strmel je mimo nadstrela, za kakršnega je imel takrat komandanta Igorja Jegoroviča Samodajeva, ki mu je zviška delil nauke o dolžnostih vojaka revolucionarne vojske. Dolgo je govoril, potem pa ga vprašal, ali nameščava ostati pri njih ali pa odpotovati v zbirno taborišče za povratek v avstrijsko cesarstvo.

»In ti si se vedela javil?« prekine Kosirnika karantene Frankolin, taboriščni brivec, ki je imel delo samo s stražarsko posadko, ker se drugi niso brili, strigli pa so drug drugega, in ki je zato užival v karanteni posebne privilegije.

»Javil?« umolke Kosirnik, ko zagleda brivca, ki ga doslej ni opazil, ker je Frankolin stal za njegovim in Jakobovim hrbotom. »Si se ti javil?« pogleda sovražno Frankolin.

»Nisem bil nor!« vzklikne brivec, v njegovem glasu pa ni čutil iskrenosti. Tudi na njegovem obrazu je nekaj hinavskega ali pa se jim to samo zdi, ker je Frankolin edini od karantenc, ki si brije brado. Nekateri menijo, da je neveran in da nosi njihove pogovore na ušesa stražarski posadki, vendar mu doslej tega ni mogel še nihče dokazati in ga morda celo sumnijo po krivici.

»Praviš, da nisi bil nor? A kako si se potem vrnil?«

»Vrnili?« zajecija brivec. »No, tako kakor vsi, ki smo tu!«

»In vendar tebe ni bilo davi, ko nas je major počkal,« se mračno oglaša Jakob, ki brivca ne more trpeti.

»Pusti ga, naj sliši, če hoče,« zamahne Kosirnik z roko. V ognju svoje pripovedi je. Ne more več obdržati zase, četudi je nevarno, da bi prišla na ušesa majorju Teufelbachu. Toda, kdo, ki ga posluša, naj bi ga zatožil. Okrog njega so večinoma njegovi prijatelji, tale brivec pa ga lahko nekam piše. Bojavljivec je in si ne bo upal ničesar črniniti, kar bi moglo komu med karantenci škodovati. Zato se Kosirnik ne meni zanj in pripoveduje, da so ga potem njegovi starci in novi znanci odpeljali v svoj tabor, kjer so ga nasili. Jedel je, Jeden veliko.

»Ah,« jim misel na jed zopet spači obrale z neugodjem.

»Nisem še pojedel, ko zagledam plavolasega fanta, kako me opazuje in ki se mi je zazdel nenašoma znan. Poleg njega je stal komandanat Igor in plavolascu očvidno pripovedoval nekaj o meni.«

»Torej ti črni ni povsem zaupal?«

»Mogoče? A kako bi vedel? Stvari, ki so se dogajale kasnejne zlasti med češkimi ujetniki, bi nezaupanje opravičeval,« pravi Kosirnik, patem pa, kakor da bi se bal, da bodo začeli govoriti o češki legiji, ki so jo izrabili in jo še izrabljajo antantni intervencionisti v boju proti boljševiški vojski, naglo vpraša: »Ali veste, kdo je bil plavolasi, ki me je motril?«

»Kdo?«

»Student! Student Volodja,« vzklikne Kosirnik in pripoveduje, kako mu je za trenutek obstala roka z mesom, ki ga je hotel nesti k ustom.

»Z mesom?« ponove kakor kakor odmev lastnih želja in lakote,

in razcestja
ina
129

Tako nato je trobentač
ni nihče prikazal. Bila
krajk.

Ustope grobo...«

ak o evojem begu. Ne da
meno tovarne alkohola
kakor Jakob delal. Ho-
delavec, a ni nihče ni-
bil v lagjanju skoro do
bil je sam in nj mu-
kaj, se opahal, nato
od katere ga je ločil
je napotiti na kmeti-
ce za je ustavil rezek

Batuškovo pripovedo so poslušali tudi vojaki, ki so začeli kapljati okrog njiju, dokler se okrog batuške in Kosirnika (tako pripoveduje) ni nabral cel klopčič oboroženih, v katerih je Kosirnik prepozna skor vse pobegle vpoklicance. Z obrazom jih je pozdravljaj. In pozdravljali in objemali ter po ruski navadi poljubljali so ga tudi oni, dokler se med njimi ni pojabil skoro za glavo večji, temnolasi moški, in preiskujoče motril Kosirnika, nato pa ga vprašal, kdo je.

Pobegli ujetnik? Dober človek, — so namesto njega odgovarjali drugi in povedali, da jih je prav on obvestil o Leninu in zmagi sovjetrov v Petrogradu.

Avtrijski torej? — je zabsiral in ga še vedno sumljivo ogledoval kakor da bi bil lahko tudi kak vohinjač. Toda Kosirnik mu je povedal, da je Slovenec, in moral je vnovič razlagati, da so Slovenci majhen narod, ki mu vladajo Avstrije, temnolasi, ki ni bil nihče drug, kakor poveljnik odreda, pa ga je prekinil in mu rekel, da majhni narodov ni in da bodo, ko bo zmagala svetovna revolucija, enaki velikim. Tako uči socializem, je rekel, a ko je Kosirnik povedal, da to že dolgo ve, ker je sam socialist, se mu je komandant komaj opazno in malce zviška posmehnil, češ da se imajo za socialiste tudi izdajalski menševiki in eseri.

»Glas in pogled, oboje se mi je zdelo malce žaljivo,« pripoveduje Kosirnik. Komandant se mu je ta hip zazdel preočaben za pravega boljševika.

— No, kar si, si. Odslej si svoboden in greš lahko kamorkoli. Lahko tudi ostaneš, če se hočeš pridružiti delavsko-kmečki revolucionarni vojski...

Rod Kersnikov

Rekel sem prejšnjo stredo, da bodi današnje kramljanje poslednje o vencu naših zapisov o Kersnikih. Zdaj pa sem v resnični zadregi: iz pogovorov s Kersnikovimi potomci in z brdskega domačini se mi je iznenada nabralo toliko novega gradiva, da bo marsikaj moralo ostati neobjavljeno — vsaj za zdaj. Morda bo kdaj pozneje kaj več časa in prostora za tkanje bolj dognane podobe Janka Kersnika, ene najbolj simpatičnih osebnosti starejšega slovenskega slovstva.

Zaradi te stiske s časom, veljav ta sklepni zapis o Kersniku le njegovemu življenjskemu večeru in orisu njegovega zares plemenitega mlajšenja in ravnanja!

DRUZINSKA SRECA

Zapisali smo že, kako močno je odseval značaj pokrajine okrog Brda na vsebino in obliko Kersnikovega literarnega dela.

Skoro prav v toliki meri pa ju gotovo vplivalo nanj tudi urejeno in skladno pisateljevo družinsko in zasebno življenje.

Pogosti obiskovalec Brda je nekoč takole vzkliknil: »Kar sonce mi je posijalo v srce, kadar sem prišel na krasno graščino ter videl staro gospo Kersnikovo in njenega sina Janka z ženo mu Lojziko v njih neizmerni sreči in ljubezni — sred velike kopice le, pih in zdravih otrok.«

Sonce družinske sreče je Kersnika res obilno obdarilo. Z ženo Lojziko roj. Tavčarjevo je mladi brdski graščak rodil tri sinove in šest hčera. Naštejmo jih kar po rojstnih letnicah: Janko (1881), Josip (1883), Anton (1884), Vida (1886), Berta (1887), Maša (1889), Ruša (1890), Nuša (1893) in Slavica (1894).

Z ženo in otroci je Kersnik živel v tako zgledni harmoniji, da je celo bližnji župnik, sicer izrazit njegov politični nasprotnik, izjavil:

»Vidite, Janko mi je tako simpatičen, da ga moram rad imeti. Že zavoljo njegovega vzornega zakonskega in rodbinskega življenja ga moram spoštovati. Pa čeprav si ob volitvah še tako navskriž prihajava!«

Omeniti še velja, ko že opisujemo Kersnikovo zasebno življenje, da se je s svojo bodočo zakonsko družico spoznal z nekakšnim posredovanjem prijatelja Josipa Jurčiča. Lojzika je bila namreč hčerka Luke Tavčarja, v katega hiši je Jurčič urejeval in tiskal svoj Slovenski Narod. Prav tu pa je Janko tudi zasobil šest let mlajšo

Lojziko. Z njo se je potem 16. februarja 1881 tudi poročil in jo že naslednjega dne popeljal na svoje prelepo Brdo kot novo, mlado grajsko gospo.

Od otrok naj omenimo le Janka, ki je kot pravnik veljal za izvrstnega stilista, sina Antona, ki je postal po očetovi smrti gospodar posestva, in hčerko Slavico, po lepi zunanjosti očetu najbolj podobno.

Rod Kersnikov pa je vedno tako trdoživ, da kljub vsem vojnim udarcem — kot je bil požig gradu in izgon družine v Srbijo — nikakor ne bo izumrl. Najmlajši pisateljev sin Anton, ki je umrl 1. 1959, je imel kot oče, kar devet otrok — in od teh spet kot oče, tri sinove: Toneta, Gregorja in Franceta. Žive pa že tudi pravnuki in praprvnuki! Ime Kersnikov bo torej živel!

Kot zanimivo podrobnost povejmo, da je sedanji grad Brdo, četudi je v razvalinah, še vedno z obsežnim posestvom vred, v lasti Kersnikovega rodu. V bližnji pristavi biva sedanji brdski gospodar France Kersnik, pisateljev vnuk. Na Brdu pa živi s svojo družino tudi pisateljeva vnukinja Jelka.

KRISTALNI ZNACAJ

Ne le po pisanju, tudi po izjemno globoki ljubezni do narave, moremo Kersnika primerjati s Turgenjevim. V naravi je bil Janko srečen, zanimalo ga je prav vse. Tudi lova ni ljubil zaradi plena, pač pa zaradi hoje po gozdovih in goščavah. S svojimi otroki, ki so ga često spremali, je zbiral hrošče in metulje ter jih učil spoznavati rastline, ki jim je vsem vedel za slovenska, nemška in latinska imena.

Sodobniki se še spominjajo pisatelja in ga opisujejo takole: Visoka, vitka postava, dolga temno rjava brada, živahn kretanje, uglašeno vedenje, neprisiljena dovitnost. Prijazen nasmeh, združen z dobrosrčnostjo, ki se je brala že iz njegovih rjavih oči in z njegovega simpatičnega glasu.«

Da, dobrosrčnost! Bila je to ena glavnih potez kristalno čistega Kersnikovega značaja in ravnanja.

Kersnikov prijatelj iz študentovskih let na Dunaju in v Gradcu se je spominjal, da je »marsikatero materialno skrb med slovenskimi visokošolci pregnala Jankova dobrosrčnost. Temu je plačal stanarino v kolegiju, druge mu je spet pomagal iz kakršnejših zadrege.«

Za vse take reči pa gentlmannski Kersnik ni imel spomina... Prav o tej kavališki plati Jankovega značaja — da je rad storil dobro delo, ni pa hotel obesati na veliki zvon — bi se dalo pove, dati mnogo anekdot. Sicer pa je prav to — tih dobra dela — delal tudi pozneje. Znano je, na primer, da je svoje številne in obilne honorarje za prispevke v Ljubljanskem Zvonom — pri njem je sodeloval celih štirinajst let — prepustil hromemu pesniku — trpinu Josipu Cimpermanu.

Vemo tudi za zanesljiva sporočila sodobnikov, kako odprto roko je imel Kersnik za vse narodne ustanove, da je kupoval obilico knjig naših in tujih, za svojo zasebno knjižnico, da so bili pod njegovim gostoljubnem strehu vedno kaki gostje, bodisi literarni ali politični tovariši, kot na primer Josip Jurčič, Fran Levec, Fran Šuklje, Fran Zbašnik, Ivan Tavčar pa še mnogi drugi. In tudi noben prosjak ni odšel od Kersnikovih praznih rok...

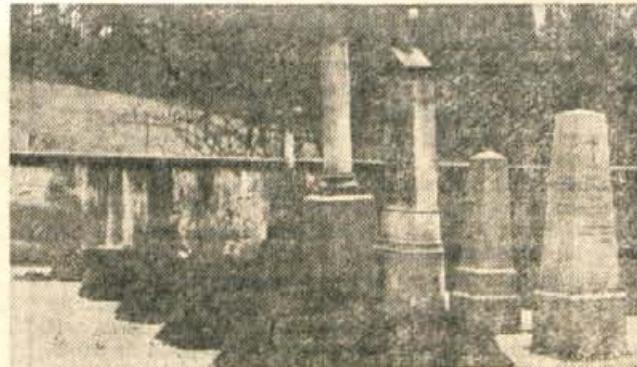
Ni pa maral Janko nobene

zvest prav do smrti kajti v oni dobi, to je v drugi polovici 19. stoletja, so vsi naši izobraženci smatrali za svojo dolžnost udeleževati se političnega življenja — pa če so imeli sreč in značaj za to ali ne...

»V vsem svojem javnem udejstvovanju je bil Janko Kersnik dostojen, odkrit in pošten bojevnik in je celo pri svojih političnih nasprotnikih užival visoko osebno spoštovanje in ugled, čeprav ni nikdar zatajeval svojega odločnega narodnega naprednega in svobodoumnega mišljenja.«

GROBOVI NA BRDU

Bilo je na Štefanovo I. 1895. Takrat se je Janko Kersnik na lov takoj prehidal, da je dobil sušico v grlu. Sprva kar ni hotel verjeti, da je res bolan. Sele prijatelj njegov, zdravnik dr. Edvard Savnik, ga je pripravil do tega, da se je pričel zdraviti. Živel je celo nekaj časa pri njem v Kranju, v nekdaj Hlebščini hiši na Glavnem trgu (zdaj Titov trg št. 17). Tu je bival Janko Kersnik od 18. decembra 1896 do 15. februarja 1897. Z njim je prišla v Kranj tudi žena Lojzika. Tako sta mogla biti pri očetu tudi oba mlajša sinova Josip in Anton, ki sta prav v teh letih obiskovala kranjsko gimnazijo. Potem je Kersnik, ko mu je glas že povsem odpovedal, odpotoval v zdravilišče Gleichenberg pri Gradcu.

Grobovi Kersnikov na Brdu

glasne zahvale, tudi visoko cesarsko odlikovanje je odklonil. »Prelemenit in preodkrit značaj je bil, da bi se bil posluževal kdaj kakake zviže in da bi bil sploh kdaj kako drugače govoril, nego je mislil.«

Seveda za politično Kersnikovo kariero to ni bilo dobro. Pri volitvah v deželnem zboru ga je na koncu premagal nasprotnikov kandidat župnik Kajdič, pri nameravani kandidaturi za deželnega glavarja pa ga je prehitel Oton Detela.

Njegov ljubezniv in zaupljiv značaj se seveda ni prilegal več ali manj že takrat umazani politiki — a vendor sta ga njegov ognjevit duh in njegova trdna volja, da bi pomagal svojemu ljubljenemu narodu — že v dijaških letih vrgla v politično življenje, ki mu je hoteš nočer ostal

»Tvojo gomilo obdaja že danes svit hvaležnosti vsega naroda, hvaležnost zaradi del, katere zapuščaš kot bogato dediščino glavnemu dediču — svojemu ljudstvu. V svojih delih boš ostal v naši sredini tudi v bodoče. Blagor tebi, da bo narod slovenski lahko še v pozni letih iz tvojih del sklepal na tvojo zlato, blago in mehko dušo, katere odsev so vsa tvoja dela.«

Tavčar je prijatelju napisal tudi topel nekrolog v »Slovenskem Narodu«. Med drugimi so bili tudi taki jasni stavki:

»Prijatelji smo že pri zadnjem zasedanju deželnega zборa opazovali, kako je bila zavistna bolezna razjedla in razdejala njegovo visoko in poprej tako krasno telo. — Jurčič in Kersnik! To prijateljstvo je rodilo v slovenskem slovstvu najlepše sadove! — Zadnja leta mu je znana prenastopost, koja se le prerađa šopiri po mladeničkih literarnih krogih dunajskih, izbiljalo iz roke. In kakor razljutih Ahil je stal v ozadju je rojila in brenčala po njivu našega pripovednega slovstva. Ni se silil v ospredje političnega boja in niso ga pospolili s »prvakom« in »ljakom« njegovi nasprotniki meneč, da se Kersnik ne udeležuje politične vojske. Ce se pa ni silil v ospredje, bil je vendar vsljdar na bojišču in letete strele na nasprotnik. — V politiki je imel svoja dva vzora, kojih ni nikdar zatajil: narodnost in svobo. In ker je prva bila pri nas manj v nevarnosti, naglašal je svobodo kot človek in kot pravi pesnik. Ni pripadal tistim politikom, ki se hočajo na vse strani prikupit. Posebno tudi ni pripadal tistim, ki se tako radi ponosajo s svobodom in sestoj, ki pa vendar pri vsakem početju predvsem povprašujejo: kaj poreče k temu čestita duhovščina? — Janko Kersnik je bil v pravem pomenu besede, pošten svobodomislec.«

Ob grobu je tedaj stala tudi Jankova mati, sedemdesetletna grajska gospa Berta Kersnik, rojena Plešnica Höffern-Saalfeld. Še la je tam kot starogrška Njuba in v žalosti brez soža jokala za svojim poslednjim otrokom ...

Vdova pisateljeva Lojzika, rojena Tavčar, je svojega moža preživelata za skorostriješet let, umrla je 1. 1937. Zdaj spisi tudi ona na Brdu poleg svojega Janka.

Celo vrsto skrbno negovanih grobov, obdanih od zunanjih rušev, na brdskega Lukovico, načrtujejo kameniti spomeniki z vklesanimi rodbinski imenami Kersnik — tem časiliščim slovenskim imenom — sestavljeni s prečnimi slovenskimi pisatelji. Čeprav je nosil že Prešernovo tako velik učenik ...

CRTOVIR ZOREC

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja pri Gostišču Posavec Posavec, p. Podnart

RAZPISUJE

po 112. čl. temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah in 110. čl. statuta Gostišča

DELOVNO
MESTO

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še enega od naslednjih:

- da je kvalificiran gostinski delavec z najmanj 10-letno prakso v gostinstvu,
- da je kvalificiran gostinski delavec s 5-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Vlogi mora kandidat priznati overovljeno dokazilo o strokovni izobrazbi, potrdilo o sedanjih zaposlitvah s kratkim življenjepisom in potrdilo o nekaznovanju.

Vlogo je poslati na naslov Komisija za razpis delovnega mesta direktorja pri Gostišču Posavec Posavec, p. Podnart do vključno 15. junija 1968.

Komisija za razpis in sprejem delavcev v upravi Skupščine občine Jesenice

razpisuje

DELOVNI MESTI:

- a) veterinarskega inšpektorja
- b) geometra

Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje pogoje:

pod a) da imajo veterinarsko fakulteto, opravljen strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj;

pod b) da imajo gradbeno srednjo šolo — geodetski odsek, opravljen strokovni izpit in 3 leta delovnih izkušenj.

Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in dosedanjih zaposlitvah sprejema komisija za razpis in sprejem delavcev uprave Skupščine občine Jesenice v 15 dneh od objave razpisa.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Letovanja za člane sindikata

Pri recepciji službi gorenjskih občinskih sindikalnih svetov v Kranju smo izvedeli, da bodo letos člani sindikata letovali lahko v raznih krajih ob morju, razen tega pa je služba pripravila tudi nekatere izlete. Tako so gorenjski občinski sindikalni svet sklenili z Zavodom za klimatsko zdravljenje otrok Kranj pogodbo za letovanje članov sindikata v objektu I v Novigradu. Zmogljivost tega objekta znaša 96 letalič in ga bodo uporabljali občinski sindikalni svet Gorenjske od 10. junija do 10. septembra. Občinski sindikalni svet pa imajo na voljo prosta mesta tudi v Strunjanu, Ankaranu in v sv. Ivanu pri Umagu. V vseh teh krajih so cene dokaj ugodne in je za zdaj tudi še dovolj prostora.

Nekaj prostih mest pa je recepciji službi gorenjskih občinskih sindikalnih svetov ponudila tudi počitniška skupnost Alpe Adria. Ta ima letos v poletnih mesecih proste zmogljivosti v počitniških domovih in privatnih turističnih sobah v Crikvenici, Selcah, Vodicah pri Šibeniku, Novem Vinodolu in na otoku Rabu. Tudi v teh krajih cene niso visoke; znašajo od tri do tri tisoč petsto starih dinarjev na dan. A. Z.

Gorska straža zaplenila narcise za miss

Planina pod Golico, 19. maja — »Prišel, videl, zmagal,« je pred včerj kot 2000 leti vzklil Cezar, prav tako pa bi lahko dejala letosnja miss narcis, ki je povsem zanesljivo zmagala. Prva se je in brez odlašanja prijavila, ko pa je nekaj trenutkov za njo prišel neki fant, je dejal komisiji: »Se ne bo ona izvoljena, potem goljufate.«

Miss narcis Zdenka Pristavec, druga Vera Rogelj in treta Milenka Sedžek — Foto Vidic

Letošnja miss narcis je 20-letna Zdenka Pristavec, ki je že od 1965. leta zaposlena v nekem hotelu v Tirolah. Prišla je z očetom in materjo in se tudi kmalu po ceremoniji z njima vrnila v Zapuže.

Druga je bila Rogelja Vera, frizerka z Jesenice in treta Milenka Sedžek trgovka v Fužinah pri Trbižu. Tri države, tri miss narcis. V komisiji so bili Jože Vidic (sodelavec Glasa), Teo Lipicer (Radio Jesenice) in Franc Klinar, podpredsednik turističnega društva Planina pod Golico. Tudi veseli planšarji niso mogli odstraniti slabega razpoloženja, ker so oblaki viseli nad prireditvijo kot Damoklov meč. Tudi prireditelji so bili letos za spoznanje na slabšem kot lani. Za primer naj pomeni, da so veseli planšarji čakali precej časa na malico, ljudje pa so čakali na glasbo. Predsednik društva je moral sam opravljati številna dela, za katera so bili odgovorni drugi.

Sicer pa je bilo letos polovico manj ljudi kot lani, pa še ti so se zelo hitro razšli. Nizki oblaki, megla in mrzli veter sta se pred izvilitvijo miss narcis razpršila številne obiskovalce, tako da je letosnja prosilava šla mimo nas v nekem hladnem ozračju. Največje presenečenje je pripravila gorska straža, ki je zaplenila tri šopke narcis, namenjene za prve tri izvoljenke.

J. V.

V nekaj stavkih

Cerkle — Na sestanku predstavnikov krajevnih skupnosti Cerkle, Brnik, Poženik, Velesovo, Zalog in Grad (sestanek je bil v Cerklih) so razpravljali o nadalnjem vzdrževanju krajevnega pokopališča v Cerklih. Pokopališče je za vse te vasi namreč postalo premajhno. Tako že nekaj let govorijo o tem, da bi ga razširili. Pogovarjali pa so se tudi o vzdrževanju pokopališča. Med drugim so sklenili, da bo v prihodnje vsak lastnik groba moral plačati pet novih dinarjev, medtem ko bodo manjkajočo razliko za vzdrževanje dalekrajevne skupnosti. — an

Jesenice — V spomin 25. letnice pomembnih partizanskih akcij na Koroškem so v soboto zvečer v mali dvorani delavske doma na Jesenicah odprli razstavo z naslovom Koroška v borbi. Razstavo je pripravil muzej NOB iz Slovenj Gradca in oddelok za NOB Gorenjskega muzeja iz Kranja. — B. B.

Begunje — Delavci cestnega podjetja so prejšnji teden začeli popravljati cesto od Begunj proti Lescam. Poškodovani asfalt bodo zakrpani, da bo poleti cesta prenesla povečan promet letoviščarjev v Drago in naprej proti Tržiču. — B. B.

Sobota zjutraj. — Delavski dom nasproti avtobusne postaje v Kranju. Veter ni bil dovolj močan. Za to spogumno delo je bila potrebna večja moč, moč objestneža. — Foto: J. Zapotnik

**Delovna skupnost TOSO,
tovarne obutvenih strojev in opreme
Kranj, Stružev 3,**
ponovno razpisuje naslednja delov.
mesta:

1. vodje komerciale
2. samostojnega konstruktorja
3. planerja
4. KV rezkalca

POGOJI:

- 1.a Kandidat mora imeti visoko ali višjo strokovno izobrazbo strojne ali ekonomske smeri z večletno prakso iz komercialnega področja. Prednost imajo kandidati s poznavanjem tehnologije obutvene industrije.
- 1.b Znanje najmanj enega svetovnega jezika.
2. Dip. ing. strojništva z nekajletno prakso na podobnih delovnih mestih ali ing. I. stopnje z nekajletno prakso na enakih delovnih mestih.
3. Strojni tehnik z nekajletno prakso na podobnih delovnih mestih.
4. KV rezkalce s prakso.

K prijavi naj kandidati predložijo življenjepis z opisom o dosedanjem službovanju in dokazilo o izpolnjevanju zgornjih pogojev.

S stanovanjem podjetje do leta 1970 ne razpolaga.

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Osebni dohodek pod 1. po dogovoru, za ostale po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Prijave sprejema kadrovski oddelok »TOSO« Kranj do vključno 15. 6. 1968.

Požar na podstrešju stanovanjskega bloka v Valjavčevi ulici

Kdo je kriv: otroci ali starši?

V ponedeljek nekaj pred dvanajsto uro je začelo goreti na podstrešju stanovanjskega bloka v Valjavčevi ulici št. 10 v Kranju. Pogorelo je približno 12 kvadratnih metrov ostrešja, zaradi česar je za približno 2000 N din škode. Ogenj je zanetil otrok.

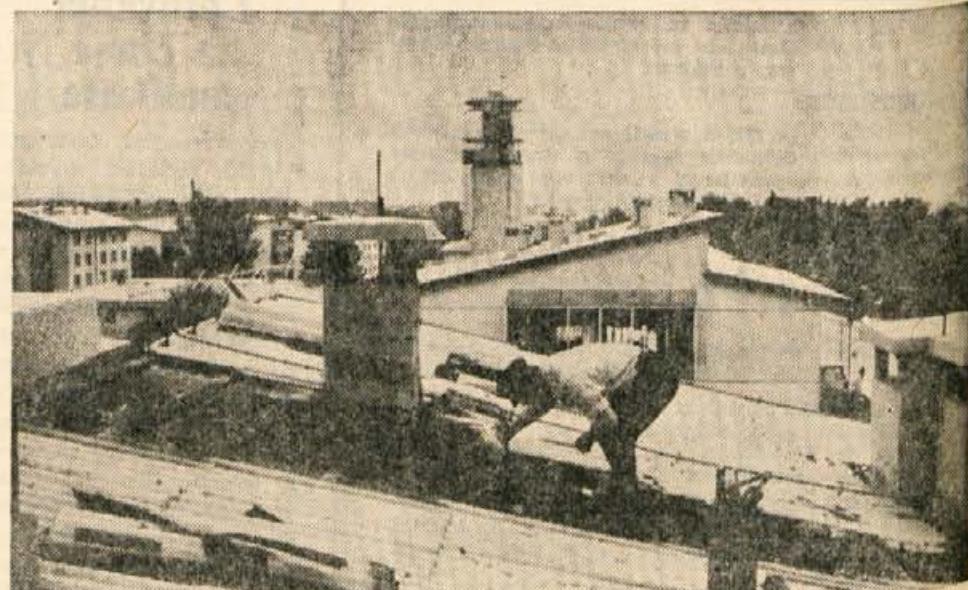
To je kratko uradno poročilo o požaru, ki ni zahteval večje škode, saj so ga kranjski gasilec v pol ure pogasili. Lahko pa bi bilo huje, mnogo huje. In kdo bi bil kriv?

Na nizkem podstrešju je bil precejšen kup lepenke, v katero so pakirani hladilniki, pravni stroji itd. Stanovalci so si za shrambo tega papirja našli vsekakor zelo nepričernino mesto. In potem so prišli na podstrešje otroci,

se igrali, delali hišice iz lepenke, prizgali svečo, jo pozabili tam — in začelo je gorjeti.

Na podstrešju ne bi smeli shranjevati takih stvari, ki so lahko vnetljive. In na podstrešje ne bi smeli nekontrolirano puščati otrok. Požar je zanetil otrok, tako piše v uradnem sporočilu. Menda sta se dva igrala na podstrehi, pa je eden potem pozabil tam svečo. Vendar otrok ne moremo kriviti za nesrečo, ki bi bila lahko huda, če ne bi bilo pravočasne intervencije. KRI- VI SO STARSI, ki puščajo gorljive snovi na podstrešju in ki dovoljujejo otrokom, da se tam igrajo.

To naj bo le dobrohotno opozorilo. (a)

Zgorela streha stanovanjskega bloka v Valjavčevi ulici — Foto Triler

Kino

Kranj CENTER

22. maja amer. Ital. barv. film RINGO IN NJEGOVA ZLATA PISTOLA ob 16., 18. in 20. uri
23. maja premiera angl. barv. CS filma ALFIN ob 16. in 18. uri, indijski film PRIJATELJSTVO ob 20. uri
24. maja angl. barv. CS film ALFIN ob 16. in 18. uri, indijski film PRIJATELJSTVO ob 20. uri

Kranj STORZIC

22. maja ital. barv. film VERDI ob 18. in 20. uri
23. maja indijski film PRIJATELJSTVO ob 15.45, avstrij. barv. film KOGAR BOGOVI LJUBIJO ob 18. in 20. uri
24. maja amer. ital. barv. film RINGO IN NJEGOVA ZLATA PISTOLA ob 16. in 18. uri, italijski film RIGOLETO ob 20. uri

Stražisce SVOBODA

22. maja indijski film PRIJATELJSTVO ob 20. uri

Kamnik DOM

22. maja avstr. barv. film KOGAR BOGOVI LJUBIJO

ob 18. uri, amer. barv. film NEPOZABNA PESEM ob 20. uri

23. maja italij. barv. film VERDI ob 18. in 20. uri

Skofja Loka SORA

22. maja danski barv. film ROKE KVÍSKU FREDY ob 18. in 20. uri

23. maja amer. barv. CS film KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV ob 20. uri

24. maja amer. barv. CS film KAKO UKRADES MILIJON DOLARJEV ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

22. maja italij. špan. barv. CS film SEDEM HRABRIH ZENA

23. maja amer. film OL-TAR GREHOV

24. maja amer. barv. film LADJA ZA IZPOSOJANJE

Jesenice PLAYZ

22. maja amer. film OL-TAR GREHOV

23. do 24. maja nem. barv. CS film NASVIDENJE NA MODREM MORJU

Dovje — Mojstrana

23. maja amer. barv. film TAJNI AGENT MAT HELM

Kranjska gora

23. maja italij. špan. barv. CS film SEDEM HRABRIH ZENA

Na gorenjskih cestah se je od petka, 17. maja, pripetilo kar 31 prometnih nesreč, vendar je pri petnajstih prometnih nesrečah nastala le neznatna škoda. Pri tem so bili štirje potniki huje ranjeni.

Na cesti prvega reda pri vasi Podtabor je v petek zvečer voznica osebnega avtomobila LJ 508-68 Marija Orel iz Ljubljane trčila v zadnji del tovornjaka KG-64-00, voznik Velimir Tomič iz Svetozareva. Nesreča se je pripetila, ko je voznica osebnega avtomobila z neprimerne hitrostjo med močnim nalinom dohitevala omenjeni tovornjak.

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 22. maja ob 19.30 uri za abonma KOLEKTIVI, PETEK in IZVEN Duras: CELE DNEVE V KROSNJAH DREVES, gostuje SNG Drama iz Ljubljane

PETEK — 24. maja ob 16. uri abonma DIJASKI II J. Oleša — M. Gorjontov: TRIJE DEBELUHI gostuje mladinsko gledališče iz Ljubljane

njak s prikolico. Zaradi trčenja v tovornjak je osebni avtomobil vrglo s ceste. Voznica in sopotnica Hrovatin Boža sta se pri tem huje ranili, medtem ko je bila Marta Dornik le lažje ranjena. Prepeljali so jih v ljubljansko bolnišnico. Na avtomobilu je za okoli 10.200 N din škode.

Istega dne nekaj po deveti uri zvečer se je v križišču Oldhamske in ceste Kokrškega odreda v Kranju zaletel v drog javne razsvetljave kombi KR 125-62, ki ga je vozil Anton Adamčič. Nesreča se je pripetila zaradi neprimerne hitrosti in izrabljenih gum. Pri trčenju je bil lažje ranjen sopotnik, na vozilu pa je za okoli 3000 N din škode.

V soboto popoldne je na cesti drugega reda v vasi Lahovče zaneslo osebni avtomobil LJ 91-59, voznik Marjan Furlan, v osebnem avtomobilu K 105-715, ki je stal ob cesti. Nesreča se je pripetila, ko je avtomobil ljubljanske registracije pri srečanju z ročnim vozičkom, ki ga je peljal Lovrenc Ropret iz Lahovče, zaviral. Pri tem ga je zaneslo v avtomobil last Ivana Grulja iz Ljubljane, tako da sta se vozili oplazili. Škoda je za okoli 7000 N din.

Voznik osebnega avtomobila KR 151-77 Jernej Čebašek se je v soboto ob peti uri popoldne zaradi neprimerne hitrosti na cesti četrtega reda pri vasi Javornik pod Joštom zaletel v skalo. Voznik se je

pri nesreči ranil, na avtomobilu pa je za 6000 N din škode.

Zaradi neprimerne hitrosti je v nedeljo dopoldne zavril s ceste in trčil v drevo osebni avtomobil KR 36-74, ki ga je vozil Matvej Bešant. Nesreča se je pripetila na cesti prvega reda v Gozd Martuljku. Voznik in njegova žena sta bila v nesreči ranjena in so ju odpeljali v jesenško bolnišnico. Škoda na avtomobilu je za 1500 N din.

V nedeljo ob sedmi uri zvečer sta na cesti četrtega reda v Gozd Martuljku trčala osebni avtomobil KR 58-96, voznik Viktor Setina in osebni avtomobil italijanske registracije, ki ga je vozil Guto della Mea. Nesreča se je pripetila, ker je Viktor Setina v nepreglednem ovinku vodil po levih strani ceste. Škoda na avtomobilih je za okoli 5000 N din. Manjše praskne pa niso potrebovali zdravskih pomoči.

V ponedeljek, 20. maja po poldne, je na cesti tretjega reda med Preddvorom in Blaglo zaneslo s ceste osebni avtomobil LJ 356-79, ki ga je vozil Vid Gregorič iz Ljubljane. Nesreča se je pripetila v levi ostri ovink z neprimereno hitrostjo. Sopotnica se je pri nesreči laže ranila, na avtomobilu pa je za 6000 N din škode.

L. M.

Sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da je dotrpel naš brat in stric

Vinko Štibelj

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 22.5.1968 ob 16. uri iz Veštra 37 na starološko pokopališče.

Zalujoči: sestra Marjanca Šifrer, brata Franc in Jožko, nečakinja Gabriela, nečaki in nečakinje ter drugo sorodstvo.

Vešter, 20. 5. 1968

Ob požaru na Zg. Jezerskem dne 27.4.68 sem dolžna se zahvaliti gasilcem prostovoljnemu gasilske čete Jezersko, kot tudi poklicni četi iz Kranja. Enako se zahvaljujem vsem, ki ste tako požrtvovalno in nesobično reševali moj dom pred ognjem. Vsem lepa hvala. SLAVA KOVACEVIĆ, Zg. Jezersko 112

Prodam

PRALNI STROJ-Candy 50 superavtomatični in novo mokro rogovo KOLO prodam. Podreča 49, Medvode 2532

Prodam HIŠO na Orešku, dograjeno v tretji fazi (medetažna zaradi izselitve v tujino). Naslov v oglašnem oddelku 2603

FIAT — 1200 kombi poceni prodam. Vprašati pri Rozman Franc, Kranj, Ljubljanska 5 2614

Prodam dobro ohranjeno HARMONIKO 60-basno (klavirsko); Rozman, Kranj, Ljubljanska c. 4 2623

Prodam PLETILNI STROJ Orion 220, Kranj, Ljubljanska 15 2651

Prodam poceni MOPED — Moskvito, Fern, Gasilska 6, Kranj-Stražišče 5632

Prodam 1000 kg CEMENTA — Trbovje, Lahovče 26, Cerkle 2653

Prodam stoječo DETELJO na Milah in dva obdelana TRAMA za ostrešje. Zalog 10, Golinik 2654

Prodam nov 80-litrski trofazni, betonski MESALEC, Kajdiž Drago, Žirovnica 92 2655

Prodam SLAMOREZNICO. Speizer na kolesih ali zamenjam za goved. Senčur 235 2656

Prodam plemensko SVINJO, Dvorje 43, Cerkle 2657

Prodam skoraj nov desni STEIDLNIK — Gorenje s kotličkom, Repe Frančka, Sp. Gorje 110 2658

Prodam PLETILNI STROJ-passap, enojni. Komenda 12 D, Karničnik 2659

Prodam borove in hrastove PLOHE ter rabljena OKNA in VRATA. Naslov v oglašnem oddelku 2660

Poceni prodam neizdelano dvodelno in trodelno OKNO na rotofu. Naslov v oglašnem oddelku 2661

Prodam motorno ZAGO. Naslov v oglašnem oddelku 2663

Prodam 40 arov GOZDA na Kobilah in 24 a NJIVE v Češnjevku. Stirn Marinka, Smarino 33, Cerkle 2662

Prodam lahki GUMIVOZ, nosilnost 2 tone ali zamenjam za težjega. Suha 24, Kranj 2664

Prodam vprežni OBRA-CALNIK za seno. Okroglo 1, Naklo 2665

Prodam stoječo vrtno TRAVO. Ješe, Križe 8, Tržič 2666

Prodam VIKEND HIŠICO na Gorenjskem (pod Joštom). Eržen Alojz, Strnica 8, Selca 2667

Prodam dva PRASIČA po 80 kg težka. Prebačovo 27, Kranj 2668

Prodam FORD-taunus 17 M, karavan. Ješe, Križe 8, Tržič 2669

Prodam PRASIČA 150 kg težkega za zakol. Rupa 11, Kranj 2670

Poceni prodam dobro ohranjeno SPALNICO z vložki. Kranj, Partizanska 28 2682

Kupim

Kupim malo rabljen VW-1200 ali 1300. Ponudbe poslati pod gotovina »22.000 Ndn« 2670

Kupim AVTO opel — record, letnik 1958—1964, lahko karamboliran in v nevozemnem stanju. Naslov v oglašnem oddelku 2671

PODGETJE KAMNOSESTVO KRANJ imr na zalogi veliko izbiro

NAGROBNIH SPOMENIKOV, katere vam nudi po najnižjih cenah.

Spomenike si lahko ogledate v skladnišču PODGETJA KRANJ, KOROSKA C. 47.

Pri naročilu vam nudimo poseben popust.

Ostalo

Našel sem MOPED kranjske registracije št. 52-381. Dobi se pri Erjavec, Vižmarje 7, Sentvid pri Ljubljani 2672

MLEKARSKI SOLSKI CENTER KRANJ, Smledniška 3

RAZPISUJE

delovno mesto

računovodje

Pogoji:

Ekonomski srednja šola, praksa v računovodstvu.

Kandidati naj prošnje oddajo osebno do 1. junija 1968.

Obvestilo

Turisti, ki potujete skozi Kranj na nedeljske izlete ali weekende

NABAVITE SI MASO ZA CEVAPCICE ALI RAŽNJICE in drugo delikatesno blago,

katero vam po vaši želji in okusu pripravijo v naši poslovalnici na Maistrovem trgu 7 v KRAJNU,

ki je odprtia tudi ob nedeljah in praznikih od 6. do 11. ure. Priporoča se kolektiv

 DE Klavnica KRAJN

V nedeljo, 12. maja popoldne sem izgubila zapestno URO na cesti Kokrškega odreda do Rupe. Poštenega najditevja prosim, da jo proti nagradi vrne Bavec Marija, C. Kokrškega odreda 28, Kranj 2073

Našel sem ZLATO ZA-PESTNICO. Naslov v oglašnem oddelku 2674

BRODER ŠTEFAN, preklicujem žaljive, izrečene besede proti Taškar Marjeti in Košir Mariji iz Mavčič pri Kranju 2675

Vzamem v varstvo OTROKA za 8 ur dnevno. Naslov v oglašnem oddelku 2676

Iščem prazno ali opremljeno SOBO v Kranju ali okolici. Naslov v oglašnem oddelku 2677

Vzamem v najem GOSTILNO ali BUFFET kjerkoli. Naslov v oglašnem oddelku 2678

KUHARICA samostojna s prakso za manjši počitniški dom ob morju, dobri zaposlitve. Ponudbe poslati pod »Zanesljiva« 2679

Oddam opremljeno SOBO z souporabo kopalinice. Plačilo najemnine naprej. Naslov v oglašnem oddelku 2680

TOVORNI AVTO TAM-2000 z razprtjo pločevinasto karoserijo v voznom stanju

prodaja

ODEJA SKOFJA LOKA

Licitacija bo za družbeni sektor 27. V. 1968 od 8. do 12. ure, nato je na razpolago tudi privatnikom.

Informacije na telefon 85-364.

CANKARJEVA ZALOŽBA
sprejme za prodajo svojih edicij

DVA AKVIZITERJA

- in sicer enega za področje Kranja in bližnje okolice (s stanovanjem v Kranju),
- enega pa za področje Celja in bližnje okolice (s stanovanjem v Celju).

V poštov pridejo samo mlajši upokojenci. Prednost bodo imeli tisti, ki imajo z akvizicijo že nekaj izkušenj in poznavajo knjige Cankarjeve založbe.

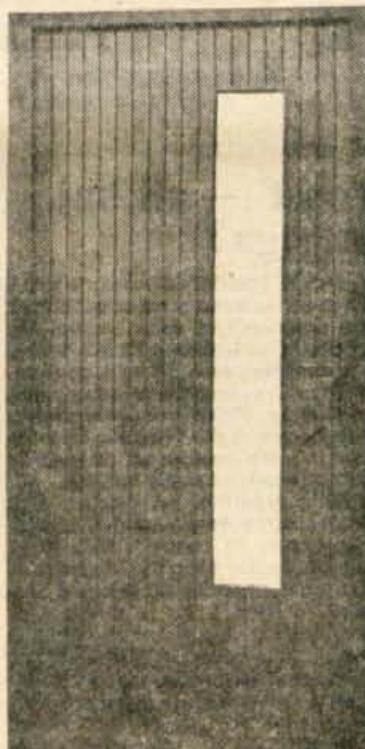
Zaslužek je dober.

Lastnoročno pisane ponudbe, ki jih sprejemamo 15 dni po objavi, pošljite na naslov:

CANKARJEVA ZALOŽBA
Ljubljana, Kopitarjeva 2

**Lesno
industrijsko
podjetje
BLED**

S SVOJIMI OBRATI
BOH. Bistrica, BLED

nudi svoje preizkušene in renomirane proizvode

- žagan les iglavcev
- žagan les listavcev
- ladijski pod
- stropne in stenske obloge
- vrata vseh vrst
- vezane opažne plošče za gradbeništvo
- sredice za panel plošče
- lesno moko
- lesno embalažo vseh vrst
- opremo avtomatskih kegljišč
- vse vrste transportnih naprav, čelilnike in gradbiščne omarice

Izdaja in tiski CP »Gorenjski tiski« Kranj, Koščeva cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupnosti) — Tek. račun pri SDK v Kranju 513-1-135. — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, magazinska in naročniška služba 22-152 — Naročna: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številk 0.40 N din — Inozemstvo 40.00 N din — Mali oglasi beseda 0.6 do 1 N din. Naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

